

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9CoCsp/49/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8618200603
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jusková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8618200603.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Juskovej a členiek senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Marianny Hirkovej v spore žalobkyne P. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. Q. XXX/X, XXX XX X., občianky Slovenskej republiky, zastúpenej advokátom JUDr. Igorom Šafrankom, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpenému spoločnosťou Advokátska kancelária Cviková, s.r.o., so sídlom Kubáňiho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 985,50 eura s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Svidník č.k. 7Csp/26/2018-108 zo dňa 17.08.2020 takto

rozhodol:

Mení rozsudok vo vyhovujúcom výroku tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 50 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a v prevyšujúcej časti vyhovujúceho výroku žalobu zamietá.

Priznáva žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného ako aj odvolacieho konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške trov bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Svidník (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto:
„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 985,50 eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.“

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa žalobou súdu podanou 06.04.2018 domáhala zaplata prirerané finančné zadostučinenie vo výške 985,50 eura. Žalobu odôvodnila tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 3C/160/2015 si voči žalovanému uplatnila nárok na vydanie bezdôvodného obohata a nárok na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, v oboch uplatňovaných nárokoch bola úspešná, čo je zrejmé z rozsudkov Okresného súdu Svidník z 24.11.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17Co/68/2017 z 28.09.2017, ktoré sa stali právoplatnými 08.11.2017. Dokazovaním v tomto konaní bolo preukázané, že poplatok vo výške 215,75 eura uvedený v zmluve č. XXXXXXXXXXXX zo 04.04.2011 je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, taktiež bola úspešná vo vzťahu k nároku na vydanie bezdôvodného obohata z tejto zmluvy, na základe ktorej jej žalovaný schválil úver 1.500 eur s ročnou úrokovou sadzbou vo výške 70,01 % celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom predstavovali sumu 1.928,88 eura. Priemerná RPMN bola vo výške 46,06 %. Celková čiastka, ktorú mala žalobkyňa za úver zaplatiť vrátane úroku bola uvedená vo výške 3.375,53 eura. Úver jej žalovaný poskytol vo výške 1.284,25 eura, napriek tomu, že schválená výška úveru bola 1.500 eur, avšak žalovaný si hneď pri poskytnutí úveru započítal poplatok vo výške 215,75 eura. Keďže žalovanému na úhradu záväzku z predmetnej zmluvy zaplatila 2.270,25

eura a poskytnutá suma úveru bola 1.284,25 eura, rozdiel čiastka 986 eur predstavuje bezdôvodné obohatenie, ktoré vzniklo na strane žalovaného. Žalobkyňa mala za primerané finančné zadostučinenie 985,50 eura, táto suma je sumou, o ktorú sa chcel žalovaný na jej úkor obohatiť.

Súd prvej inštancie konštatoval, že prvý rozsudok, ktorým rozhodol o nároku žalobkyne, č.k. rozsudok 7Csp/26/2018-70 z 08.11.2018, ktorým žalobe vyhovel bol uznesením Krajského súdu v Prešove č.k. 9Co/71/2019-94 z 22.08.2019 v spojení s opravným uznesením zrušený a vrátený bol súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, a to z dôvodu, že z rozsudku nebolo zrejmé, prečo by suma zadostučinenia mala byť primeranou práve vo výške sumy bezdôvodného obohatenia.

Súd prvej inštancie v štádiu po zrušení prvého rozsudku, ktorým o žalobe vyhovel vec opätovne prejednal vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, pričom zistil tento skutkový stav.

2. Z rozsudku Okresného súdu Svidník sp. zn. 3C/160/2015 zo dňa 24.11.2016, v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov č.k. 17Co/68/2017-73 zo dňa 28.09.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 08.11.2017, súd zistil, že súd určil, že poplatok 215,75 eura v bode 8.1 zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 04.04.2011 v znení: Predmetom tejto dohody o poskytnutí služby je záväzok veriteľa poskytnúť dlžníkovi na jeho žiadosť a po splnení nižšie uvedených podmienok službu spočívajúcu v možnosti odkladu, maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru, resp. revolvingu poskytnutého na základe žiadosti/zmluvy, uzavretej medzi veriteľom a dlžníkom (ďalej ako úver/revolving) a záväzok dlžníka zaplatiť veriteľovi odplatu a) za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok úveru vo výške 215,75 eura a b) za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok revolvingu vo výške 112,08 eura v prípade, ak bude dlžníkovi revolving poskytnutý. Odplatu je veriteľ oprávnený na základe vlastného uváženia jednostranne znížiť, k čomu dlžník udeľuje veriteľovi svoj súhlas. Veriteľ je povinný písomne oznámiť dlžníkovi stanovenú zníženú výšku odplaty, pričom písomné oznámenie bude tvoriť prílohu tejto dohody o poskytnutí služby, je neprijateľnou podmienkou. Žalovaný bol povinný vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 986 eur, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Z odôvodnenia uvedeného rozsudku vyplýva, že bolo preukázané, že žalobca voči žalovanému sa domáhal určenia, že poplatok vo výške 215,75 eura uvedený v zmluve č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 04.04.2011 je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, tak ako je zakotvený v bode 8.1 predmetnej zmluvy o revolvingovom úvere. Vzhľadom na vyššie uvedené dokazovanie súd udáva, že pokiaľ sa týka predmetného poplatku, súd je toho názoru, že žalovaný neposkytol reálne plnenie za takýto poplatok a preto je podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka neprijateľný. Navyiac je neurčitý predmet administratívneho poplatku. Zo zmluvy nie je možné zistiť, o aké administratívne plnenie sa jedná. Neurčitosť vedľajšieho plnenia spojeného s údajnou administratívou má dopad na platnosť administratívneho poplatku. Hrubá nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa spočíva v tom, že žalovaný si nárokuje poplatok za úkony, ktoré nie sú ich zákazníkom vopred znám, ani len svojim okruhom, kedy cena tohto poplatku značne prevyšuje sumu, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť ako úrok a navyše je neprijateľné, aby poplatok za „niečo ako technickú podporu“ závisel na výške poskytnutého úveru. Žalovaný vôbec nevysvetľuje, prečo žiada vyšší poplatok od spotrebiteľa, ktorý si požičiava vyššiu sumu, ako od toho, ktorému požičiava menej. To je dôvod na určenie neplatnosti tejto časti dojednaného poplatku. Vzhľadom na vyššie uvedené preto súd určil, že poplatok 215,75 eura, v bode 8.1 zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 04.04.2011, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

Ďalej z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že žalobca so žalovaným dňa 04.04.2011 uzatvoril zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej žalovaný žalobcovi schválil úver vo výške 1 500 eur s ročnou úrokovou sadzbou vo výške 70,01 %. Celkové náklady žalobcu spojené so spotrebiteľským úverom predstavovali sumu 1 928,88 eura. Priemerná RPMN za úver bola vo výške 46,06 %. Žalobca sa zaviazal splácať predmetný úver mesačnou splátkou vo výške 80,37 eura. Celková čiastka, ktorú žalobca mal zaplatiť za úver + úroky za celú dobu čerpania je uvedená vo výške 3 375,53 eura, pričom súd zistil, že žalobcovi zo strany žalovaného bol poskytnutý úver vo výške 1 284,25 eura, pričom schválená výška úveru bola vo výške 1 500 eur, avšak žalovaný si hneď pri poskytnutí úveru započítal poplatok vo výške 215,75 eura podľa bodu 8.1 zmluvy, čo je rozdiel medzi schválenou sumou 1.500 eur a poskytnutou sumou úveru 1.284,25 eura (25 splátok x 80,37 eura, 8 splátok x 28,25 eura, 1 splátka x 25 eur a 1 splátka x 10 eur). Vzhľadom na to, že v konaní bolo preukázané, že žalobcovi bola poskytnutá suma 1.284,25 eura a žalovanému zaplatil sumu 2.270,25 eura, pričom z uvedeného je zrejmé, že suma 986 eur (2.270,25-1.284,25) predstavuje bezdôvodné obohatenie, ktoré vzniklo na strane žalovaného a preto súd žalobe v tejto časti vyhovel.

3. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný so žalobou nesúhlasil. Mal za to, že v konaní nebolo preukázané, že by konaním žalovaného došlo k spôsobeniu nejakej ujmy v neprospech žalobkyne. Žalobkyňa si voči žalovanému predstavuje identický nárok z rozdielom 0,50 eura, aký už jej bol raz právoplatne priznaný ako bezdôvodné obohatenie, čo vyvoláva pochybnosť o objektivite uplatneného nároku. Existenciu dôvodov, pre ktoré by sa malo poskytnúť finančné zadosťučinenie spochybňuje aj fakt, že k uplatňovaniu tejto požiadavky dochádza s výrazným časovým odstupom. Na priznanie žalobkyňou uplatňovaného nároku, dokonca v žiadanom rozsahu, neexistuje žiadny skutočný a zákonný dôvod. Z tvrdení žalobkyne nevyplýva, že by jej bola spôsobená ujma. Navrhol preto žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

4. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní a opätovnom posúdení nároku žalobkyne dospel k záveru, že žaloba je dôvodná, stotožňuje sa s argumentáciou žalobkyne. Žalobkyňa úspešne v konaní vedenom pod sp.zn. 3C/160/2015 uplatnila porušenie práva spotrebiteľa, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od žalovaného, ktorý za porušenie jej práva nesie zodpovednosť. Dosiahla určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky a vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 986 eur z dôvodu, že úverová zmluva je pre absenciu zákonných náležitostí podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch bezúročná a bez poplatkov. Žiadanú sumu zadosťučinenia 985,50 eura považoval súd prvej inštancie za primeranú s poukazom na to, že pokiaľ by žalovaná v pôvodnom konaní nedosiahla úspešné uplatnenie svojich spotrebiteľských práv, žalovaný by sa na jej úkor obohatil sumou 986 eur. Bez právneho významu je argument žalovaného o tom, že žalobu o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia nepodal bezprostredne po právoplatnom skončení pôvodného konania. Žalobkyňa v pôvodnom konaní dosiahla určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, ktorú sama netvorila a ktorá sa bez jej pričinenia stala súčasťou zmluvného vzťahu. Žalobkyňa dosiahla neplatnosť zmluvnej podmienky z dôvodu hrubej nerovnováhy v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Podľa súdu prvej inštancie je správne a spravodlivé aby suma primeraného finančného zadosťučinenia zohľadňovala aj ujmu, ktorá spotrebiteľovi hrozila, pokiaľ by bol pasívny a neuplatnil by si svoje spotrebiteľské práva. Tým sa naplní aj uhradzovacia funkcia tohto satisfakčného prostriedku, preto súdu sa javilo ako primerané finančné zadosťučinenie žiadaná suma 985,50 eura a to s poukazom na ustanovenie § 3 ods. 3 a 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Súd prvej inštancie odkázal aj na ustanovenie Občianskeho zákonníka - § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 5, § 54 ods. 1, 2 a § 1 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z.z. a § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v spojení s § 11 ods. 1 tohto zákona.

Výrok o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 CSP.

5. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f), h) Civilného sporového poriadku, namietajúc opätovné porušenie práva žalovaného na spravodlivé súdne konanie a opätovné porušenie povinností súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie. Podľa žalovaného súd prvej inštancie tak postupoval napriek povinnosti riadne rozhodnutie odôvodniť ako mu uložil odvolací súd. Odôvodnenie rozsudku podľa žalovaného neobsahuje žiadne skutočnosti vyplývajúce z vykonaného dokazovania, ktoré by odôvodnili výšku priznaného finančného zadosťučinenia ani žiadne skutočnosti odôvodňujúce primeranosť priznaného nároku. Súd prvej inštancie uviedol, že finančné zadosťučinenie môže byť rovné ujme, ktorá spotrebiteľovi hrozila alebo vznikla a v tomto prípade mala vzniknúť z neprijateľnej podmienky. Tento záver súdu je skutkovým omylom súdu, pretože žalobkyňa žiadna ujma zo žiadnej neprijateľnej podmienky ani nevznikla a ani jej nebola priznaná náhrada. Súd prvej inštancie, ako z dôvodov rozsudku vyplýva, vychádzal z rozsudku sp.zn. 3C/160/2015. Ním ale žalobkyňa nebolo priznané žiadne plnenie z neprijateľnej podmienky, ale titulom bezúročnosti úveru. Odvolací súd výslovne uložil súdu povinnosť odôvodniť v čom je priznaná suma primeranou, súd prvej inštancie túto povinnosť nespĺnil, rovnako ako pri už skôr zrušenom rozsudku. Aj keď výška primeraného zadosťučinenia je vecou úvahy súdu, táto úvaha nemôže byť ani svojvoľná ani nepreskúmateľná, naopak, musí sa opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Subjektívne konštatovanie súdu, čo považuje za primerané, je v rozpore s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Existencia ujmy ako predpoklad priznania jej vyrovnania v podobe zadosťučinenia síce nemusí byť exaktne preukazovaná, ale v rámci racionálnych záverov musí byť odôvodnená konkrétnymi okolnosťami ako daná, inak by zadosťučinenie nepredstavovalo žiadnu satisfakčnú funkciu. Právna úprava ale uľahčuje postavenie spotrebiteľa v tom, že nie je povinný dokazovať rozsah ujmy, príčinnú súvislosť, ale na druhej strane to neznamená, že nárok vznikne za každých okolností, aj keď ujma nevznikla. Samotný záver, že žalovaný porušil práva spotrebiteľa vyplývajúce zo zmluvy nie je záverom o skutočnej existencii ujmy a pre priznanie finančného zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa nie je dostatočný. Podľa žalovaného v konaní nebolo zo strany žalobkyne tvrdené ani

preukázané, že na jej strane došlo k takým okolnostiam, ktoré vyžadujú priznanie zadosťučinenia v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. Žalovaný poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 14Co/91/2012, podľa ktorého s ohľadom na neurčitú hypotézu § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. v záujme eliminácie jeho možného zneužitia je nevyhnutné sledovať jeho účel, ktorým je nastolenie rovnováhy zmluvných strán. Žalovaný preto žiadal, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že žalobu zamietne a žalovanému prizná práv na náhradu trov konania; žalobkyňa sa k odvolaniu žalovaného nevyjadřila.

6. Krajský súd v Prešove (ďalej aj len „odvolací súd“), príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP), vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 CSP) subjektom k tomu oprávneným (§ 359 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario). Oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku zverejnil na úradnej tabuli ako aj na webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 19.03.2021 (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru o tom, že odvolanie žalovaného bolo z časti dôvodné.

7. Žalobkyňa podala na súd prvej inštancie dňa 06.04.2018 žalobu, ktorou sa domáhala primeraného finančného zadosťučinenia 985,50 eura keďže v konaní vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp.zn. 3C/160/2015 bola úspešná vo vzťahu k nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, ako aj vo vzťahu k nároku na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Žalovanému bolo uložené vydať jej bezdôvodné obohatenie 986 eur, čím podľa žalobkyne bol splnený predpoklad pre jej nárok na finančné zadosťučinenie, ktoré žiadala vo výške 985,50 eura, t.j. vo výške, o ktorú sa chcel žalovaný na jej úkor obohatiť.

8. Tvrdenie žalobkyne o úspechu v konaní vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp.zn. 3C/160/2015 bolo žalobkyňou preukázané rozsudkami, ktoré pripojila k žalobe 24.11.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 17Co/68/2017-73 zo dňa 28.09.2017, ktorý sa stal právoplatným dňa 08.11.2017. Predmetným rozsudkom Okresného súdu Svidník č.k. 3C/160/2015-47 zo dňa 24.11.2016 súd určil, že poplatok 215,75 eura, v bode 8.1 zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 04.04.2011 v znení: „Predmetom tejto Dohody o poskytnutí služby je záväzok Veriteľa poskytnúť Dlžníkovi na jeho žiadosť a po splnení nižšie uvedených podmienok službu spočívajúcu v možnosti odkladu, maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru, resp. revolvingu poskytnutého na základe Žiadosti/Zmluvy, uzavretej medzi Veriteľom a Dlžníkom (ďalej ako „úver/revolving“) a záväzok Dlžníka zaplatiť Veriteľovi odplatu a) za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok úveru vo výške 215,75 eura a b) za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok revolvingu vo výške 112,08 eura v prípade, ak bude Dlžníkovi revolving poskytnutý. Odplatu je veriteľ oprávnený na základe vlastného uváženia jednostranne znížiť, k čomu Dlžník udeľuje Veriteľovi svoj súhlas. Veriteľ je povinný písomne oznámiť Dlžníkovi stanovenú zníženú výšku odplaty, pričom písomné oznámenie bude tvoriť prílohu tejto Dohody o poskytnutí služby“, je neprijateľnou podmienkou. Rozsudkom bolo taktiež uložené žalovanému povinnosť vydať žalobkyňi bezdôvodné obohatenie vo výške 986 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Z odôvodnenia tohto rozsudku vyplýva, že medzi žalobkyňou a žalovaným bola dňa 04.04.2011 zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej žalovaný žalobkyňi schválil úver vo výške 1.500 eur s ročnou úrokovou sadzbou vo výške 70,01 %, reálne bol však poskytnutý úver vo výške 1.284,25 eura, keďže žalovaný hneď pri poskytnutí úveru započítal poplatok vo výške 215,75 eura. Predmetná spotrebiteľská zmluva je zmluvou, na základe ktorej bol poskytnutý úver, ktorý je bezúročný a bezpoplatkový nakoľko neobsahuje povinné náležitosti vyžadované zákonom č. 129/2010 Z.z., konkrétne dobu trvania zmluvy, termín konečnej splatnosti úveru a výšku, počet a termíny splátok istiny, úroku a iných poplatkov. Keďže žalobkyňa uhradila žalovanému na úhradu záväzku z tejto zmluvy 2.270,25 eura, rozdiel medzi reálne poskytnutou sumou a sumou zaplatenou je sumou bezdôvodného obohatenia 986 eur. Z predmetného rozsudku taktiež vyplýva určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky poplatku, ktorý je v bode 8.1 predmetnej zmluvy. Neprijateľnosť poplatku vyplýva z toho, že žalovaný v nadväznosti na tento poplatok neposkytol reálne plnenie, poplatok je neurčitý, nie je možné zistiť o aké administratívne plnenie sa jedná. Vo vzťahu k žalobkyňi spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

Rozhodnutie súdu prvej inštancie je právoplatné, čím je podkladom pre záver súdu o existencii základu pre uplatnenie nároku na primerané finančné zadosťučinenie. Ak mal žalovaný, že základ nároku daný

nie je, že žalobkyňa sa v základnom konaní nedomohla porušenia svojich práv spotrebiteľa, jeho názor bol bez relevancie.

9. Ak bez relevancie bola odvolacia argumentácia žalovaného vo vzťahu k základu nároku na primerané finančné zadosťučinenie, nie bez relevancie boli jeho námietky vo vzťahu k výške finančného zadosťučinenia, ktorú za primeranú mal súd prvej inštancie v rozsahu 985,50 eura, tak ako žalobkyňa žalobou žiadala.

10. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 10.06.2013 spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Vychádzajúc z citovaného zákonného ustanovenia, jazykovo-gramatického výkladu predmetnej právnej normy a toho, že ak nie sú závažné dôvody pre to, aby bol slovnému textu daný iný význam, má sa výrazom použitým v právnej norme prisúdiť taký význam, aký má v zmysle právneho jazyka, je potrebné konštatovať, že úspešným uplatnením práva spotrebiteľom je daný základ pre priznanie finančného zadosťučinenia.

11. Posúdenie každého nároku je vecou individuálnych skutkových zistení, všeobecnou právnou zásadou, vlastnou európskej právnej kultúry je princíp primeranosti, ktorý zvolil zákonodarca aj k zadosťučineniu, na ktoré má mať nárok spotrebiteľ úspešne sa domáhajúci ochrany svojho práva spotrebiteľa. Je preto na súde, ktorý je orgánom s právomocou normu vyložiť a poskytnúť ochranu subjektívnemu právu vyhodnotiť v konkrétnych súvislostiach primeranosť požiadavky spotrebiteľa.

12. Zadosťučinenie je slovo prevzaté z latinského výrazu satisfactio, v ktorom „satis“ znamená „dost“ a „facere“ znamená „činiť“ (podľa Stručného etymologického slovníka slovenčiny „činiť“ znamená konať, robiť, urobiť, t.j. urobiť za dost). V právnej teórii základ dania zadosť spočíva vo vyrovnaní pomerov, ktoré boli narušené, a ktoré je nutné opätovne uviesť do rovnováhy, nie len reštitučným, obnovovacím nárokom. Zadosťučinenie je tak nárokom, ktorým sa reparujú ujmy nemateriálnej povahy. Tento aspekt vychádza z podstaty tohto nároku, nie je preto možné pri rozhodovaní o ňom brať zreteľ na materiálne prvky. Jeho podstatou nie je sankčná povaha, aj keď zaplatenie, keďže zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. má byť finančné a každé zaplatenie predstavuje finančný úbytok v aktívach osoby, voči ktorej nárok smeruje. Na účely sankcionovania je totiž administratívne a trestné právo, civilné právo má za cieľ „len“ kompenzáciu osoby, ktorej sa má zadosťučinenie poskytnúť. Ako uviedol Najvyšší súd Českej republiky v rozhodnutí 30Cdo/3936/2010 z 15.12.2011, t.j. v čase zhody medzi českou a slovenskou civilnou úpravou v Občianskom zákonníku, inštitút tzv. punitive alebo exemplary damages (t.j. náhrady škody plniacej represívnu funkciu - voľný preklad odvolacieho súdu) nekompenzačného odškodnenia exemplárnej alebo represívnej povahy nemá v českom práve oporu. Tento typ náhrady je typický pre angloamerický typ právnej kultúry (common law), český aj slovenský právny systém je však iným, je kontinentálnym systémom.

13. Vychádzajúc z predpokladov uvedených v predchádzajúcom bode tohto rozsudku, žalobkyňa sa mýlila ak mala za to, že suma zaplatenia, ktorej sa voči žalovanému domáhala, má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy a v tomto zmysle primeranou sumou by mala byť suma 985,50 eura, t.j. suma zodpovedajúca výške, o ktorú sa podľa nej chcel žalovaný na jej úkor obohatiť.

14. Odvolací súd má za to, že nepriaznivý dôsledok v zmysle povinnosti osoby, voči ktorej bol nárok na primerané finančné zadosťučinenie uplatnený, musí zodpovedať povahe súkromného práva, pričom v súkromnom práve sankcia nie je trestom ani inštitútom nahrádzajúcim iné právne inštitúty. V konkrétnom súdenom prípade neboli tvrdené a z dôkazov ani nevyplývali žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie zadosťučinenia vo výške akú za primeranú mala žalobkyňa a za akú, ako za primeranú, ju mal súd prvej inštancie. Súd prvej inštancie na pojednávanie, ktoré na prejednanie veci v štádiu po zrušení pôvodného rozsudku nariadil na deň 17.08.2020 žalobkyňu nepredvolal, čo nie je v rozpore s ustanovením § 178 ods. 1 CSP nakoľko žalobkyňa bola právne zastúpená. Vec prejednal v jej neprítomnosti, jej právny zástupca ako jediný argument uviedol rozhodovaciu prax odvolacieho súdu v obdobných veciach kedy má byť priznávané finančné zadosťučinenie vo výške bezdôvodného obohatenia, poukazujúc na viacnásobné porušenie práv žalobkyne ako spotrebiteľky zo

strany žalovaného, ktorá sa dosiahla jednak vyhlásením neprijateľnej zmluvnej podmienky a taktiež aj vydania bezdôvodného obohatenia. S argumentom právneho zástupcu žalobkyne o tom, že kritériom preukazujúcim primeranosť požadovanej výšky zadosťučinenia má byť to, že v obdobných prípadoch odvolací súd vychádza zo sumy bezdôvodného obohatenia, nie je možné súhlasiť. Kritériom kvantifikácie by mali byť podľa odvolacieho súdu najmä okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo. Ich dosah na sféru individuálnych preferencií žalobkyňa ako spotrebiteľka ako aj závažnosť porušenia práv spotrebiteľky. Žalobkyňa k týmto exemplifikatívne uvedeným okolnostiam porušenia práva nič neuviedla, za tejto situácie kritériu primeranosti finančného zadosťučinenia, proporcionality, nemohla podľa odvolacieho súdu zodpovedať čiastka, ktorú súd prvej inštancie priznal žalobkyni ako finančné zadosťučinenie, čo zakladalo dôvod, aby odvolací súd do úvahy súdu prvej inštancie o výške zadosťučinenia zasiahol. Súdom prvej inštancie priznané finančné zadosťučinenie 985,50 eura zodpovedajúce sume bezdôvodného obohatenia, vydania ktorej sa žalobkyňa domohla v inom konaní, nebolo v konkrétnych skutkových okolnostiach žalobkyňou preukázané, argumentačne nebolo podložené ani súdom prvej inštancie. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 385 CSP vo vyhovujúcom výroku zmenil tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku a uložil žalovanému zaplatiť žalobkyni sumu 50 eur a v prevyšujúcej časti vyhovujúceho výroku žalobu zamietol. Suma 50 eur je po celkovom zhodnotení veci pri neexistencii tvrdenia žiadnych rozhodných skutočností sumou postačujúcou a je tak primeraným finančným zadosťučinením žalobkyne.

15. O nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie ako aj o nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd na základe § 396 ods. 1, 2 CSP, podľa § 255 ods. 1 CSP. Predmetom konania bol nárok na primerané finančné zadosťučinenie, výška ktorého závisela od úvahy súdu. Od takéhoto nároku sa strana sporu považuje za plne úspešnú vtedy, ak je úspešná, čo do základu nároku. Nie je totiž možné zaťažiť žalujúcu stranu procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku sporu. Žalobkyňa bola v konaní, čo sa týka základu nároku, plne úspešná a to tak čo sa týka prvoinštančného ako aj odvolacieho konania, preto odvolací súd priznal žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

16. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.